

Folkehelseforeningen

Folkehelseforeningen, PB 6686 St. Olavs plass, 0129 Oslo
Org. Nr. 983513786; www.folkehelseforeningen.no; E-post: post@folkehelseforeningen.no

Årsmelding 2020

Høydepunkter i 2020

Dette året har vært preget av koronasituasjonen og nedstengningen av Norge. Vår viktigste aktivitet, Folkehelsekonferansen 2020 i Trondheim, ble utsatt ett år til oktober 2021, og vårt årsmøteseminar om «Uten arbeidshelse ingen folkehelse» ble utsatt på ubestemt tid. Men andre aktiviteter ble gjennomført. Vi vil fremheve følgende utadrettete aktiviteter:

- Et vellykket webinar ble gjennomført 29. oktober med tema: «Folkehelse under og etter korona», om hvordan pandemien rammer skjevt og hvilke muligheter vi har til å motvirke ulikhet i helse. Det ble sett av over 2 600, 378 så det samtidig, total seertid var 36 døgn. Det er tilgjengelig på våre nettsider.
- Det ble utarbeidet 8 tiltak som kan løfte folks helse og utjevne sosiale forskjeller. Dette ble sendt til alle politiske partier som sitter på Stortinget som innspill til partienes valgprogram. Saken er lagt ut på nettsidene.
- Vaksiner mot Covid-19 vil lenge være et knapphetsgode. I samarbeid med World Federation of Public Health Associations (WFPHA) medvirket vi til utarbeidelse av en uttalelse til verdens nasjoner hvordan de kommende vaksinasjonene må gjennomføres. Denne uttalelsen ble sendt Statsministerens kontor med kopi til relevante myndigheter og organisasjoner i Norge (lagt ut på våre nettsider). Det forventes at den også vil sendes myndighetene i China og Ghana for å inspirere også andre lands folkehelseforeninger å gjøre det samme.
- Vi sendte ut en pressemelding i begynnelsen av desember at subsidieringen av helse-skadelige produkter som sjokolade, tobakk, snus, øl og vin i budsjettforliket vil ta mange liv. På sikt sannsynligvis flere enn korona i Norge. Vi støttet folkehelseoppøpet som ble sendt statsministeren om det samme etter initiativet fra NCD-alliansen: Kreftforeningen, Nasjonalforeningen for folkehelsen, Rådet for Psykisk Helse, Landsforeningen for hjerte- og lungesyke og Diabetesforbundet

Folkehelseforeningen (FHF) ble etablert i 1998. Den arbeider tverrfaglig for å øke forståelsen og interessen for forskning, undervisning, formidling, politikkutforming, forvaltning og praksis innen folkehelsearbeid.

Folkehelseforeningen er det norske medlemmet i European Public Health Association (EUPHA) og i World Federation of Public Health Associations (WFPHA).

I Folkehelseloven (2011) defineres folkehelsearbeid: "samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygge psykisk

og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.” Denne loven bygger på fem prinsipper for folkehelsearbeid: 1) utjevning, 2) helse i alt vi gjør, 3) bærekraftig utvikling, 4) føre-var og 5) medvirkning (Meld. St. 24 (2012-2013) «God helse – felles ansvar» og Meld st. 19 (2014-2015) «Mestring og muligheter». Dette er i tråd med foreningens mål.

Foreningens strategiske plan for perioden 2018-22 inneholder en visjon og tre målsettinger:

Foreningens visjon: Brobygging for felles innsats

Foreningens mål

1. Folkehelseforeningen skal være et møtested og en brobygger mellom forskere, praktiskere, næringslivet, de som driver frivillig arbeid og de som utformer politikk på feltet.
2. Folkehelseforeningen skal bidra til å øke forståelsen for folkehelseperspektivet innen forskning, utdanning, formidling og forvaltning.
3. Folkehelseforeningen skal være en aktuell samarbeidspartner nasjonalt, og er representert med deltakelse på nordiske, europeiske og globale arenaer.

Aktiviteter i 2020

Utgangspunktet for denne oversikten er Folkehelseforeningens arbeidsplan for 2020. Aktivitetene er ordnet etter foreningens mål. Under avsnittet ”Organisatoriske forhold” blir det gjengitt en del aktiviteter i forbindelse med foreningens organisasjon.

Mål 1: Folkehelseforeningen skal være et møtested og en brobygger mellom forskere, praktiskere, næringslivet, de som driver frivillig arbeid og de som utformer politikk på feltet.

- Som en erstatning for den utsatte nasjonale folkehelsekonferansen i Trondheim ble det gjennomført et vellykket webinar 29. oktober med tema: «Folkehelse under og etter korona» om hvordan pandemien rammer skjevt og hvilke muligheter vi har til å motvirke ulikhet i helse. Det ble sett av over 2 600, 378 så det samtidig, total seertid var 36 døgn. Det er tilgjengelig på våre nettsider.
- Den utsatte nasjonale folkehelsekonferanse 2020 skal gjennomføres i Trondheim 28. og 29. oktober 2021. Det legges opp til å kunne arrangere for-konferanser og et kveldsarrangement onsdag 27. oktober. Den vil ha samme hovedtema som 2020-konferansen: «Klima og bærekraftig folkehelsearbeid».
- Det er vedtatt at den nasjonale folkehelsekonferansen i oktober 2022 skal gjennomføres i Hamar.
- Den nylig oppstartede seksjonen FHF-Ung for studenter/nye forskere/unge praktikere innen folkehelsefeltet har fått en egen facebook-side, logo og plass på nettsidene.
- I vår Facebook-gruppe foretas deling av artikler, jobb-annonser og nyhetsmeldinger av interesse for folkehelsen. Iblant foregår faglige diskusjoner.

Mål 2: Folkehelseforeningen skal bidra til å øke forståelsen for folkehelseperspektivet innen forskning, utdanning, formidling og forvaltning.

- Gjennom abonnement på tidsskriftene Scandinavian Journal of Public Health (SJPH) og European Journal of Public Health (EJPH) formidler Folkehelseforeningen ny forskning innen de aktuelle fagområder til medlemmene. Medlemmene har tilgang til disse og et månedlig «Newsletter» fra EUPHA som en del av medlemskontingenten. Som en av eierne er Folkehelseforeningen representert i styret i SJPH ved styreleder Tone Torgersen, fagsjef i Nasjonalforeningen for folkehelsen. Professor Terje Eikemo, NTNU er hovedredaktør. FHF er vertsorganisasjon for SJPH. Johan Lund er vararepresentant til styret og kasserer for SJPH.
- Vi deltok i den europeiske folkehelseuken i tiden 11.- 15. mai 2020, med hovedtema: «Covid-19 – Collaboration, coordination, communication. Det var en sak på nettsidene hver av de fem dagene, med egne undertema. De ble også delt på vår Facebook-gruppe. Det var mye aktivitet både på nettsidene og facebook-sidene i løpet av denne uken.
- Det ble delt ut et stipend på 10 000 kroner til en student for å skrive en mastergrad om skolens muligheter til å forebygge selvmord. Det var syv søkere til stipendet.
- Fjorårets stipendvinner leverte sin oppgave: «Intersectoral collaboration at the municipality level: a qualitative study of the experiences of public health coordinators in Norway». Hun ønsket å få frem begrensende og muliggjørende faktorer rundt det systematiske folkehelsearbeidet. I tillegg fokuserte hun på samarbeid mellom sektorer innad i kommunen. Folkehelsekoordinatorer i 8 kommuner ble intervjuet, 4 på Vestlandet og 4 på Østlandet. Oppgaven finnes på våre nettsider.
- To medlemsbrev ble sendt ut, ett om våren og ett om høsten.
- Vi deltok i drøftinger med hvordan det periodiske tidsskriftet «Helserådet», med Anders Smith som redaktør, kan fortsette.
- Det ble utarbeidet 8 tiltak som kan løfte folks helse og utjevne sosiale forskjeller. Dette ble sendt til alle politiske partier som sitter på Stortinget som innspill til partienes valgprogram. Dette ble godt mottatt av flere. Saken er lagt ut på nettsidene.

Mål 3: Folkehelseforeningen skal være en aktuell samarbeidspartner nasjonalt, og er representert med deltakelse på nordiske, europeiske og globale arenaer.

- Som et første skritt for å etablere et Norsk folkehelseforum ble det i 2018 i samarbeid med Norsk Friluftsliv samlet ca. 40 organisasjoner som utarbeidet et felles innspill til Folkehelsemeldingen, og som ble sendt folkehelseministeren. Basert på dette vellykkede første skrittet vedtok styret at Folkehelseforeningen skal påta seg rollen som sekretariat og koordinator for et slikt Folkehelseforum. Det arbeides videre med avklaring av organisering og finansiering.
- Syklisteforeningen tok initiativ til en uttalelse til regjeringen om sykkelpolitikken. Folkehelseforeningen ble kontaktet og støtter uttalelsen sammen med 19 andre relevante organisasjoner.
- Vi sendte ut en pressemelding i begynnelsen av desember at subsidieringen av helse-skadelige produkter som sjokolade, tobakk, snus, øl og vin i budsjettforliket vil ta mange liv. På sikt sannsynligvis flere enn korona i Norge. Vi støttet folkehelseoppøpet som ble sendt statsministeren om det samme etter initiativet fra NCD-alliansen: Kreftforeningen,

- Nasjonalforeningen for folkehelsen, Rådet for Psykisk Helse, Landsforeningen for hjerte- og lungesyke og Diabetesforbundet.
- Vaksiner mot Covid-19 vil lenge være et knapphetsgode. I samarbeid med World Federation of Public Health Associations (WFPHA) medvirket vi til utarbeidelse av en uttalelse til verdens nasjoner hvordan de kommende vaksinasjonene må gjennomføres. Denne uttalelsen ble sendt Statsministerens kontor med kopi til relevante myndigheter og organisasjoner i Norge (lagt ut på våre nettsider). Det forventes at den også vil sendes myndighetene i China og Ghana for å inspirere også andre lands folkehelseforeninger å gjøre det samme.
  - Den kombinerte europeiske og globale folkehelsekonferansen var planlagt gjennomført i Roma i oktober. På grunn av koronasituasjonen ble den gjennomført digitalt. Mer enn 3 750 deltakere fra 125 land var til stede på denne digitale konferansen, deriblant våre styremedlemmer Jorid Grimeland og Heidi Lyshol. Folkehelseforeningen var representert med styreleder i årsmøtet i EUPHAs Governing Board, som også ble gjennomført digitalt.
  - Vi har årlige orienteringsmøter med våre samarbeidspartnere: to møter med Norsk nettverk for forskning og utdanning på helsefremming og ett møte med henholdsvis Nettverket for miljørettet folkehelsearbeid (NEMFO), Sunne kommuner og Skadeforebyggende forum.

Organisatoriske forhold

Medlemskap og økonomi

Ved utgangen av 2020 hadde foreningen 145 personlige medlemmer, 23 studentmedlemmer og 37 institusjonelle medlemmer, totalt 205 medlemmer. Tilsvarende tall for 2019 var 152, 21 og 37, til sammen 210. Dette er en nedgang på 5 medlemmer på ett år (2,4 %). Det er en del bevegelser i medlemsmassen med både inn- og utmeldinger gjennom hele året. Medlemsarkivet er i løpet av året overført fra et manuelt til et digitalt arkiv/medlemssider som oppdateres løpende. Herfra kan elektroniske medlemsbrev enkelt sendes ut. På medlemssidene får man nå direkte tilgang til hele arkivet til Scandinavian Journal of Public Health.

Foreningens økonomi er basert på innbetalinger av kontingenter samt eventuelle inntekter fra konferanser og/eller økonomisk støtte fra relevante institusjoner. Folkehelsekonferansene 2018-19 har gitt gode overskudd som bidrar til at foreningens økonomi er solid. Vi har søkt om kompensasjon for inntektstapet for den avlyste 2020-konferansen.

Vi er med i Frivillighetsregisteret. Vi kan ikke være med i Grasrotandelen siden vi ikke har lokale avdelinger.

Årsmøte 2020

Årsmøtet ble gjennomført via e-post i perioden 22.-29. april 2020. 18 stemmeberettigede medlemmer sendte tilbake utfylt skjema.

Styret i Folkehelseforeningen

Styret har etter årsmøtet hatt følgende sammensetning:

Styremedlemmer:	Periode
Jorid Grimeland (styreleder)	(2020-2022)
Geir Sverre Braut	(2019-2021)
Elisabeth Sem Christensen	(2020-2022)
Lasse Heimdal	(2019-2021)
Heidi Lyshol	(2019-2021)
Ragnhild Storstein Spilker	(2020-2022)
Tina Hveem Vislie	(2020-2022)
Varamedlemmer:	
Werner Christie	(2020-2022)
Marte Kvernland	(2019-2021)
Lars Lien	(2019-2021)
Rosah M. Malambo	(2020-2022)
Maj-Kristin Nygård	(2020-2022)
Andreas Dahlsett Ratvik	(2019-2021)
Randi Helland Stråtveit	(2019-2021)

Jorid Grimeland ble på årsmøtet gjenvalgt som leder av styret for ett år. På styremøtet etter årsmøtet ble Geir Sverre Braut valgt til styrets nestleder for ett år.

Johan Lund har vært generalsekretær i en 30 % stilling. Han deltar sammen med styreleder og nestleder i et arbeidsutvalg som møtes mellom styremøtene og bl.a. forbereder saker til styremøtene.

Styret hadde 8 styremøter i 2020 og behandlet 73 saker.

Valgkomiteen ble ledet av Grete Patil. Øvrige medlemmer var Stine Busborg Sagen, Frank Thrana og Anders Smith. På årsmøtet i 2020 ble Stine Busborg Sagen og Frank Thrana gjenvalgt, Anne Lise Nessæther ble valgt som ny leder, og Ole Trygve Stigen valgt etter Anders Smith som frasa deg gjenvalg.

Andre verv

Autorisert revisor Jon Inge Solberg, AS Revision, var foreningens revisor for regnskapsåret 2020. Han ble på årsmøtet 2020 gjenvalgt som revisor.

Tone Torgersen var FHF's representant i styret i Scandinavian Journal of Public Health (SJPH), hvor hun også fungerte som styreleder. Etter at hun frasa seg gjenvalg ble Camilla Ihlebæk valgt som vår nye representant. Hun ble også valgt ny styreleder på styremøtet i SJPH i desember 2020. Johan Lund er vararepresentant og kasserer.

Geir Sverre Braut er europeisk medlem i WFPHA's General Council.

Jorid Grimeland deltar i WFPHA's policy committee.

Seksjoner og arbeidsgrupper i Folkehelseforeningen

Det ble etablert en seksjon for unge folkehelsestemmer (studenter, unge praktikere) - FHF-Ung. Den ledes av Camilla Castellan, Elise Fonn og Tine Norderhaug. Det er utarbeidet regler for seksjonene etter mønster fra EUPHA. Seksjoner kan opprettes dersom det er ønsker og kapasitet.

European Public Health Association (EUPHA)

Som medlem i Folkehelseforeningen er man også medlem i EUPHA. Man mottar månedlige nyhetsbrev samt lenke til den elektroniske versjonen av European Journal of Public Health. Medlemmer av Folkehelseforeningen oppfordres til å melde seg inn i EUPHAs fagseksjoner, der flere av styremedlemmene er aktive. Foreningens styre blir jevnlig kontaktet av EUPHA i forbindelse med nye prosjekter og andre europeiske nyheter.

Jorid Grimeland representerte FHF i Governing Board (GB) i EUPHA på det digitale årsmøtet i oktober. Gunnar Tellnes har møterett i GB som Past President i EUPHA.

Sekretariatet

Johan Lund har vært Folkehelseforeningens generalsekretær og kasserer gjennom året. Ellen Andresen har vært regnskapsfører.

Folkehelseforeningen har egne nettsider (www.folkehelseforeningen.no). Her finnes informasjon om foreningen, hva vi gjør, om våre møter og konferanser, utvalgte nyheter og innmeldingsskjema. Tina Hveem Vislie er redaktør, med FHF's generalsekretær som ansvarlig redaktør. I 2020 var det 7 410 unike gjester på nettsidene. Siden vi la om nettsidene i 2019 har vi ingen statistikk fra det året.

Folkehelseforeningen er aktiv på Facebook. Ved utgangen av 2020 var det 1931 medlemmer i nettverket mot 1 634 ved utgangen av 2019, en økning på 18 %. Sidene administreres av Heidi Lyshol, Tina Hveem Vislie, Marte Kvernland, Ragnhild Spilker og Nina Misvær.